

El català com a llengua vehicular de l'ensenyament: entre la teoria i la realitat

Berta Relats Molins

Universitat Pompeu Fabra

berta.relats01@estudiant.upf.edu

Resum

Aquesta recerca analitza l'ús del català en el professorat dels centres educatius, en un moment en què les dades alerten del retrocés en l'ús social de la llengua pròpia, fet que desperta preocupació per al seu futur. S'indaga si el català, com a llengua vehicular del sistema educatiu de Catalunya, s'usa menys a la secundària respecte a la primària —com sosté la hipòtesi de partida del treball— i per quins motius succeeix. S'observa la situació en dotze centres —sis de primària i sis de secundària— de sis municipis del Vallès Oriental, de realitats sociolingüístiques diverses, a través d'una enquesta a 202 docents. El Vallès Oriental és una comarca força representativa de la mitjana dels usos lingüístics del Principat de Catalunya.

L'anàlisi quantitativa es complementa amb arguments de fons de professionals de l'educació i d'experts en sociolingüística expressats en entrevistes pròpies i en jornades especialitzades. Hi confirmen que l'ús del català disminueix a l'educació secundària, sobretot perquè el predomini del castellà al carrer i en la vida social dels joves s'imposa també als centres educatius, on sovint és vista pel professorat com una llengua més pròxima a l'alumnat. També s'hi evidencia que les campanyes polítiques i judicials contra la llengua catalana en l'ensenyament per part d'entitats i partits de caràcter espanyolista, d'una banda, i la polarització provocada arran del procés independentista dels darrers anys, de l'altra, han condicionat i incidit en el comportament lingüístic del professorat a les aules.

El canvi de llengua del català al castellà, tan arrelat en la població catalanoparlant, es trasllada també a l'àmbit educatiu, fent que el català quedi lluny de ser efectivament la llengua vehicular que és en teoria. Si s'havia dit sovint que, amb la immersió lingüística, a l'escola el català era la llengua de les aules, però que el castellà ho era del pati, ara potser es pot dir que a l'institut el castellà continua sent la llengua del pati, però que d'una forma majoritària també ha passat a ser-ho de les aules.

Paraules clau: català, llengua vehicular, educació primària, educació secundària, professorat, Vallès Oriental